

ציון צמיר, העולם הזה

נדאי להיות ניסים גאון. זה עוזר מאוד לעסקים. זה עוזר, למשל, לא לשלם ריבית

לגאון קוררים ניסים

כשמו בן הוא: הוא גאון, וקוררים לו ניסים.

אחד הניסים האלה מתפרסם לראשונה בעמוד זה. הוא נוגע לבנק צפון אמריקה, שעמד לפשוט את הרגל, אך שניצל עליידי הממשלה, למרות שגור הל בצורה פלילית.

נסים גאון לא היה סתם לקוח בבנק זה. הוא היה אחד ממיסדיו ומבעלי מניותיו.

יש לו גם מעלות נוספות: הוא היה מקורב למנחם בגין, שלקח אותו עימו במסעותיו. בתו נשואה ליואל הרצוג, בנו של נשיא המדינה, החי בשווייץ והמכה כראש הקהילה היהודית בונ' ווה. הוא עזר להקים את מפלגת תמ"י, כאשר תמ"י הפילה את הממשלה הי קודמת, ממשלת הליכוד. לקחה חברת סולל-בונה על עצמה חלק מעסקיו בניגריה, שכללו קישות אחרי ההפיכה הצבאית שם.

הוראה של מונסה

עם הקמת בנק צפון-אמריקה ב-1983, משך ניסים גאון כספים מ' חשבונו שם. הוא פעל בעיקר באמצעות חברת אפרופים. שמישרדיה שוכן

הרכב החוב	כפוצח גאון
1.1 אפרופים בע"מ (תושב ישראל) (חח"ד)	\$ 134,262
1.2 אפרופים בע"מ (חח"ד)	\$ 1,000,000
1.3 דוד ונסים גאון (הלוואה עו"ש)	\$ 537,643
1.4 נגה ס.א. (חברה זרה) (הלוואה)	\$ 510,105

כמו כן קיים חוב נ.א.ב. שלגאון חלק בה.

הסדר פרעון מוצע

הניספה למיכתב-ההסדר

חמישה חובות שונים

צעות חברת אפרופים ישראל שכבי עלותו, מיליון דולר לדוד וניסים גאון, ועוד 510 מיליון דולר לחברת נוגה של גאון.

הסדר פירעון-החובות הוצע עליידי נסים ויואל הרצוג, שהבטיחו לפרוע את חובות אפרופים בשלוש העברות מחו"ל. את יתר החובות יפרעו מתק' בולים צפויים מליבריה.

עורכי-הדין העירו כי...הכסף המצופה מניגריה אינו מגיע, בשל ההפיכה שם, וכן כי...ביצוע ההסדר באופן מישפטי מלא מחייב סדרת מיסמכים, אך מחישש לזעזוע ההצעה על-ידי מיסמכים פורמאליים, מוצע לעשות את המינימום הדרוש.

עורכי-הדין העירו גם שקיים חוב נוסף של חברת נא"ב (נורת-אמריקן-בנק). שבה יש חלק לגאון, אך אין הוא מודע להלוואה לחברה זו. הוא מבקש מידע הקושר אותו להלוואה.

באפריל-מאי 1986 העביר גאון משווייץ שלושה תשלומי מים בסך כולל של כ-1.5 מיליון

מס' הסניף	מס' החשבון	שם החשבון	ריבית זכות	ריבית חובה	עכלה וטיפול בחשבון
409	01790	התאחדות חכמים	9999 14 - 17	0000 19 - 22	התאחדות חכמים
3		אוסף חישוב			
13		אוסף חישוב			
1		אוסף חישוב			
18		אוסף חישוב			
12		הסימול			

מיסמך ההוראה: ריבית 0000%

לפי בקשת הגב' מונסה

דולר, ובו זוכה חשבוננו ונמ' חקו כל החובותיו.

הפרש: 5 מיליון

מסקנה: במשך שלוש שנים שילם גאון על אשראי של כ-2.5 מיליון דולר ריבית מיוחדת ונמוכה. הפרשי-ריבית אלה הם לסי' חות חמישה מיליון דולר בשי' נה.

יתרת החוב של 2.5 מיליון דולר, שניתן לו בינואר 1985 ויחד עם חלקו בחוב נא"ב, החזיר רק 1.5 מיליון דולר. בעוד לקוחות של הבנק עומ' דים לדין ונתבעים לשלם את מלוא הריבית והחוב, ויתרו לגאון על שישה מיליון דולר, ריבית והחזר חלק מהחוב.

גאון לא היה יחיד בדורו. כמה בעלי מניות ומנהלים נוספים של הבנק נהנו מהטבות דומות. על כך בהמשך.

אפרופים אשראי קבוע בסך 2.5 מיליון דולר, ללא ערכיות ממשיות, שהרי מדובר באחד ממיסדי הבנק ומבעלי-מניותיו.

אילו חוייב החשבון בריבית ריאלית, היה על גאון לשלם בשנת 1985 לבנק ריבית בסך חמישה מיליון דולר, כפי שמי' גלה הישוב של הבנק.

ב-19 בספטמבר 1985 כתבו עורכי-דין וקסלר את כרגמן, שנשכרו על-ידי בנק צפון אמריקה. מיכתב ליוסף ויגרצין, המנהל המורשה של הבנק מטעם בנק ישראל. הם דיווחו כי בישיבה שהתקיימה בלישכתו של וי' גרצין, בנוכחות עורכי-הדין יעקב וקסי לר ומושה אבלס מבנק ישראל, החלט לאשר את הסדר תשלום החובות, שה' ציע גאון בטלסק.

במיסמך המוצרף נקבע כי כפוצח גאון חייבת לבנק כ-2.2 מיליון דולר, מזה 1.13 מיליון דולר שלקח באמי'

יאושר עקרונית ההסדר שהוצע ע"י גאון בטלסק מ-27 באוגוסט וישלח נוסח הסכם ערכו שעבוד מניוח לחתימתו. (לוטה תאור תמציתי של חשבון גאון ונוסח מוצע של המכתב. אני מציע כי לפני שיגור המכתב נקיים דיון נוסף בשאלת הסדר הפרעון המוצע בסעיף 1 לטלסק נוכח הקשים שנוצרו בניגריה. את הסכם הערכות/שעבוד אמור להכין אבי ואח תצהיר עו"ד כרזל אנסה אנכי לקבל).

ימשך הכרור לגבי חשבון אריון זוסמן והתיחסותו לחובותיו ל-נ.א.ב., וכו' לעשה מאמר רכוש בארץ.

קטע ממכתב עורכי-הדין וקסלר נקיים דיון נוסף

מי יגאל?

(המשך מעמוד 7)
נות משרדים על שטח של 22 אלף מ"ר. הם מנהלים משאומתן למסירת השטח בעסקת-אחווים. שווי הנכס מוערך על-ידי גורמים כלכליים בשי' שה מיליון דולר. אולם התמורה תבוא רק בגמר הבנייה, בעוד שלוש שנים לפחות. מכאן שהכנסה צפויה זו לא תפתור את הבעיות המיידיות של הבנים, ויש גם להביא בחשבון תשלום מס-השכחה גבוה.

הידיד התפטר

גורם שהבנים אתם עמוק לבוך הוא רכישת חברת-ההספקה החקלאית הספקה מידי כונסי-הנכסים, בסכום של 4.2 מיליון דולר במוזמ. את הסכום לוו מידי אירגון הקניות של המושבים בצפון, כאשר מנכ"ל האירגון היה אברהם בן-מאיר, לשעבר מנכ"ל משרד-החקלאות. כיום הוא מנהל בכיר בעסקי בני הורביץ.

אירגון הקניות שכר באחי רונה את עורכי-הדין רם כספי, התובע מבני הורביץ, החזרת החוב המגיע כיום לחמישה מיליון דולר, והכניאה מיידית של ביטחונות נאותים, שכן הביטחונות שניתנו בשעתו אינם מספיקים כיום.

בני הורביץ משקיעים את כל זמנם בהספקה, והצליחו להביא את החברה לרווחיות. הבעיה היא שכל שהם מצליחים יותר, כן גובר התמריץ של יריביהם בתחום זה לחסלם, וכיצד יוכלו להתחרות בהמשכיר המרכזי בתנאי-מימון לחקלאים?

כאשר רכשו את הספקה, עברו בה 350 איש. היו לה 120 מכוניות, ושי-ל-50 אלף דולר לחודש דמי-שיכירות למחשב איי-בי-אם 38, שהיה מחובר לשירות לציניס מנהטן בנק. כיום מועסקים בה 108 איש, 30 מכוניות, נרכשו מחשבים לכל אחד מעשרת הסניפים במחיר כולל של 120 אלף דולר, והעסק מרוויח. החברה מוכרת כל חודש בארבעה מיליון דולר, ומכוון התערובת שלה (22 דונם בצור מתסגולה) עובר בשיא היכולת.

על מה מבוססת תוכנית ההבראה של בני הורביץ?

החוב לבלי' יוקטן ב-3 מיליון דולר ממכירת הנכסים הבאים: זכויות-בניה על גג מיבנה מיסחרי קיים בקריית-מלאכי, השייך לאורן מיבנים, מכירת נכס בשוק תלפיות ונכס בטירה, שני הם מושכרים. לאחר מכן יסכים בלי' לפריסת יתר החובות, דבר שיאפשר לאורן מבנים לצאת בהנפקה בתמי' כת בלי' שתגייס מהציבור עוד שלוש מיליון דולר, אם רשות-ניירות הערר תסכים לאשר הנפקה לחברה במצבה הרעוע.

הכנסה נוספת תבוא אם יתנו רשו' יות המדינה אישור למתן משכנתאות לשטחים שבנתה אורן באפרת, בגדה המערבית. שם נבנו יותר מ-3000 מ"ד מרכז מיסחרי. המחצית נמכרה, ומח' צית הושכרה. כאשר השטחים הושכרו, אברהם הוביל לקבלת משכנתאות לצור' כי מכירת השטחים. עתה מטפלים בהשגת הזכות מחדש, ובמכירת השט' חים המיסחריים תמורת כמיליון דולר. תוכנית נוספת היא להעביר את מכוני-התערובת בסגולה למקום אחר, ולבנות במקום (צומת סואן ביותר) רבי מכר גדול.

יש סיכוי טוב שהתוכנית תאושר, ושההבראה תצליח. במיקרים של חב' רות אחרות, כמו מתי ליפשיץ, הצליחה ההבראה. הבנקים כבר לאו כי מוטב להמשיך בעסק קיים מאשר לפרוק. אחד שירד מהספינה הוא ידידו הטוב ורעו לדרך הסו' לימית של יגאל הורביץ, זלמן שובל.

לפני חודשים התפטר ממועצת-המנהלים של אורן מיבנים. כאשר שאלתי לסיבות, ענה כי החוק החדש בדבר אחריות דירקטורים מחייב אותו להקדיש זמן לתפקיד, ומכיוון שיש לו די חברות מישפחתיות משלו, שבהן הוא מכהן כדירקטור, העדיף להקדיש את זמנו להן.